OPŁACONO GOTOWKĄ

Dzisiejszy numer zawiera 8 stron druku

Cena 8 zł.

PIAST

Cena 8 zł.

TYGODNIK SPOŁECZNO-POLITYCZNY POŚWIĘCONY SPRAWOM LUDU POLSKIEGO

Redakcja i Administracja: **Kraków, ul. Basztowa 17.** Telefon redakcji i administracji: **595-32.** Skrytka pocztowa **Kraków I, Nr 538** — Konto P. K. O. **Nr IV 353 — Prenumerata kwartalna zł 100.—**

Wydawca: **Ludowe Tow. Wydawnicze „PIAST", Sp. z odp. udz. w Krakowie**
Redaguje Komitet

Nr 28 | Kraków, 18 lipca 1948 | Rok XXXV

W. JERZMANOWSKI

NIEZACHWIANE SOJUSZE

Sprawa Komunistycznej Partii Jugosławii, a ściślej mówiąc sprawa linii politycznej jej obecnych przywódców, marsz. Tito, Kardela, Dżilasa i innych, jest niewątpliwie, w pierwszym rzędzie, sprawą dziewięciu partii komunistycznych, które w swoim czasie zawarły porozumienie, powołując jako swój wspólny organ Biuro Informacyjne.

Doniosłe znaczenie ogólne zagadnień poruszonych w rezolucji Biura Informacyjnego w sprawie Komunistycznej Partii Jugosławii, oraz doniosła rola partii, których organem jest Biuro, w walce o wyzwolenie, pokój, bezpieczeństwo i odbudowę krajów demokracji ludowej, o ich przyjaźń ze Zw. Radzieckim; wymagają omówienia niektórych zagadnień poruszonych w rezolucji, również na łamach prasy ludowej. Tym więcej, że rezolucja porusza szereg zagadnień dotyczących wsi. Tym więcej, że czynniki wrogie sprawie pokoju i demokracji, usiłują, przy pomocy właściwej sobie metody kłamstw i przeinaczeń, wyzyskać incydent jugosłowański dla swojej propagandy.

*

Przede wszystkim należy z naciskiem podkreślić, że sprawa Jugosłowiańskiej Partii Komunistycznej w niczym nie narusza obecnego układu stosunków międzynarodowych. Postawa narodów Jugosławii, ich bohaterska przeszłość w okresie walk partyzanckich, ich historyczne doświadczenia i skład społeczny, przekreślają możliwość naruszenia ich niezłomnej solidarności ze Zw. Radzieckim i krajami demokracji ludowej.

Jeśli wobec zarzutów postawionych marsz. Tito zaufanie do jego stanowiska w tej sprawie może ulec zachwianiu, to jednak nie ma podstaw do utraty zaufania do narodów Jugosławii, a zwłaszcza do mas ludowych w tym kraju. Masy ludowe Jugosławii złamią każdą próbę narzucenia im polityki nieprzyjaznej wobec Zw. Radzieckiego i krajów demokracji ludowej. Ktoby pokusił się o narzucenie im takiej polityki, oderwie się od narodu i sam skaże się na śmierć polityczną. I to bez względu na swoje przeszłe zasługi i popularność.

Dzisiejsi przywódcy K. P. J. z marsz. Tito na czele, mimo swoich niewątpliwych błędów i szkodliwych poczynań, nie mogą tego stanu rzeczy całkowicie zlekceważyć.

W opublikowanym już po ogłoszeniu rezolucji Biura Inf. programie Jugosłowiańskiej Partii Komunistycznej wśród czterech zasadniczych punktów dwa zapowiadają dosłownie: „rozwój współpracy ze Zw. Radzieckim oraz krajami Europy Wschodniej" i „pomoc Jugosławii, która ma być okazana Zw. Radzieckiemu w jego walce z siłami imperialistycznymi i antydemokratycznymi oraz z podżegaczami wojennymi".

Już sam fakt opublikowania tego stanowiska już po wysunięciu zarzutów przez Biuro Informacyjne i to właśnie przez tych, którym zarzuty te postawiono wskazuje na absolutną niemożność narzucenia narodom Jugosławii polityki międzynarodowej wymierzonej przeciw solidarnej postawie Zw. Radzieckiego i państw demokracji ludowej.

Wskazuje na to również niedawny udział min. spraw zagr. Jugosławii w Konferencji Warszawskiej, oraz pełne poparcie jej uchwał.

Tradycje tej solidarności są w Jugosławii stare i silne. Sięgają one zeszłego wieku, dziejów walk wyzwoleńczych.

Zachód w przeciwieństwie do Wschodu nie tylko nie poparł jugosłowiańskich walk wyzwoleńczych w zeszłym wieku, ale ponadto już po wyzwoleniu Jugosławii w wieku XX postępował z nią mniej więcej tak jak z Polską w 1939 roku. Jugosławia dwa razy używana do rozgrywek międzynarodowych, była następnie pozostawiona bez pomocy w obliczu najazdów germańskich i za każdym razem osamotniona padała ich ofiarą. Narody Jugosławii pamiętają, że Zw. Radziecki w obliczu groźby hitlerowskiego najazdu nie cofnął się przed zawarciem układu gwarancyjnego nawet z ówczesnym reakcyjnym rządem Jugosławii, byleby ostrzec Hitlera, że jego najazd na Jugosławię prędzej czy później będzie przez **Zw.** Radziecki pomszczony. Narody Jugosławii pamiętają również, że nie inuego, tylko właśnie potężna ofensywa Armii Radzieckiej na Bałkany zmusiła Niemców do zaniechania akcji wyniszczania partyzantów, walczących pod wodzą tego samego Tito, a następnie do panicznej ucieczki z Bałkanów i Jugosławii.

Zestawienie tych faktów wyjaśnia, dlaczego, bez względu na takie czy inne odchylenia linii politycznej obecnych kierowników K P J **nie może być mowy o zmianie jugosłowiańskiej polityki zagranicznej.**

*

Z tej prawdy, że niczyje matactwa i knowania nie mogą narzucić narodom Jugosławii polityki zagranicznej różnej od tej, którą prowadzi Zw. Radziecki i kraje demokracji ludowej, zdaja sobie sprawę nawet najbardziej wsteczne koła na zachodzie. Całkowita klęska podobnej próby dokonanej niedawno w Czechosłowacji jest wiele mówiąca.

Po pierwszych objawach radości z powodu sprawy Kom. Partii Jugosławii rzecznicy imperialistycznej polityki na zachodzie oblewają obecnie swoich zwolenników kubłami zimnej wody.

Prawicowe pismo francuskie L'Intransigeant daje wyraz temu rozczarowaniu w słowach: „byłoby przewczesne przewidywać, że marsz. Tito przejdzie do obozu amerykańskiego".

Niemniej zdedowanie rozprasza złudzenia reakcji, co do sytuacji w Jugosławii, prasa angielska. Prawicowy dziennik „Yorkshire Post" pisze w tej sprawie: „Przypuszczenie, że Tito będzie się starał zerwać z blokiem wschodnim, należy traktować z największą rezerwą".

Zajęliśmy się dość obszernie tą częścią sprawy Kom. Partii Jugosławii, która wiąże się z obecną i przyszłą pozycją Jugosłowiańskiej Federacji Republiki Ludowej, w rodzinie narodów słowiańskich, w zespole państw miłujących pokój i walczących w imię pokoju z imperialistyczną polityką. Wyjaśnienie tej sprawy jest szczególnie ważne dla polskiej opinii publicznej, gdyż bezpieczeństwo naszego państwa dziś i na przyszłość jest tym większa, im większa jest spoistość i solidarność Zw. Radzieckiego i wszystkich krajów demokracji ludowej.

*

Rezolucja Biura Informacyjnego w sprawie Jugosłowiańskiej Partii Komunistycznej zawiera ostrą krytykę polityki wewnętrznej marsz. Tito zwłaszcza na odcinku spraw chłopskich. Właśnie ta część rezolucji jest szczególnie złośliwie komentowana przez reakcję światową, a niewątpliwie i polską.

Reakcja usiłuje przy pomocy tej części rezolucji odgrzebać z zapomnienia straszaka kołchozów i operując w tym celu wyrwanymi z tekstu cytatami wywraca sprawę na nice. Tymczasem z tekstu rezolucji wynika coś wręcz przeciwnego.

Rezolucja wyraźnie i ostro potępia lekkomyślne zapowiedzi kierownictwa KPJ, całkowitej likwidacji ustroju kapitalistycznego a za tym wprowadzenie ustroju socjalistycznego wszędzie a więc i na wsi. Rezolucja stwierdza, że w obecnych warunkach kurs na likwidację choćby tylko dużych chłopskich gospodarstw indywidualnych „można określić tylko jako awanturniczy i niemarksistowski".

Rezolucja stwierdza, że dopóki większość chłopów sama nie uzna wyższości metody zespołowego prowadzenia gospodarstwa, sprawa ta nie może być rozwiązana. Pochopne zapowiedzi kierowników KPJ w tej dziedzinie zostały w rezolucji zdecydowanie i ostro potępione. Oto co czytamy w tej sprawie:

„Wszelkie próby przywódców jugosłowiańskich, by rozwiązać to zagadnienie (likwidacji kułaków — przyp. aut.) w sposób pochopny i drogą dekretowania zza biurka uzn-

(Dokończenie na str. 2)

Wyrok w procesie Bühlera

W sobotę 9 b. m. Najwyższy Trybunał Narodowy ogłosił wyrok w procesie b. szefa rządu Gen. Gubernatorstwa Józefa Bühlera. Trybunał uznał Bühlera winnym zbrodni przeciw ludzkości i przeciw Narodowi Polskiemu i skazał go na karę śmierci, orzekając równocześnie utratę publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego.

Bühler korzystając z przysługującego mu prawa, wniósł do Prezydenta R. P. prośbę o ułaskawienie.

INSTRUKCJA

w sprawie obchodu Święta Odrodzenia w dniu 22. VII. 1948 r.

I. Tegoroczne Obchody Święta Odrodzenia 22. VII. br. winny mieć charakter powszechnej i radosnej manifestacji na rzecz demokracji ludowej, całkowitej jedności ruchu robotniczego i ludowego, umocnienia sojuszu chłopsko-robotniczego, jedności całej demokracji i jedności narodu oraz dalszego wzmożonego wysiłku pracy dla nowych osiągnięć.

W akcji przygotowawczej i we wszelkich wystąpieniach, związanych ze Świętem Odrodzenia należy uwydatnić:

a) wkład w wyzwolenie Polski myśli politycznej, demokratycznej, a w szczególności Woli Ludu, PPR i RPPS, oraz walki zbrojnej narodu pod przewodnictwem obozu demokracji ludowej (B. Ch., G. L., I armia, odrodzone W. P.) i wszystkich, którzy poszli tą drogą.

b) Decydującą rolę Związku Radzieckiego dla wyzwolenia Polski i odzyskania Ziem Zachodnich oraz w walce o trwały pokój i suwerenność narodów.

c) Trwałość i niezłomność zespolenia Polski w myśl jej najżywotniejszych interesów z obozem demokracji i pokoju, którego siły stale wstrząsają, przeciwko obozowi imperialistycznemu.

d) Nierozerwalne zrośnięcie się Ziem Odzyskanych z Polską wbrew zakusom imperializmu amerykańskiego, posługującego się prawisą socjalistyczną i popieranego w szczególności w atakach na nasze Ziemie Odzyskane przez politykę Watykanu.

e) Podstawową rolę sojuszu chłopsko-robotniczego, jedności chłopskiej i robotniczej oraz jedności całej demokracji dla przełomu historycznego 22. VIII. 1944 r., dla umożliwienia demokracji ludowej dalszego jej rozwoju ku lepszej przyszłości, ku urzeczywistnieniu ustroju pełnej sprawiedliwości społecznej.

f) Znaczenie całości dorobku dziejowego walk wyzwoleńczych i wolnościowych narodu oraz rewolucyjnej walki klasy robotniczej i sprzymierzonych radykalnych mas chłopskich dla przełomu 22. VII. 1944 r. — dla pełnego wyzwolenia narodowego i wejścia na drogę wyzwolenia społecznego.

g) Osiągnięcia demokracji ludowej w dziedzinie stabilizacji wewnętrznej, wykonywania trzyletniego planu gospodarczego, poprawy bytu mas pracujących oraz rozwoju międzynarodowej współpracy gospodarczej w nowych formach, w szczególności współpracy i pomocy ze strony Związku Radzieckiego oraz zacieśniającego się współdziałania gospodarczego z Czechosłowacją.

h) Znaczenie konsolidacji politycznej społeczeństwa oraz współzawodnictwa pracy dla dotychczasowych i przyszłych osiągnięć (wytyczne planu gospodarczego na rok 1949).

i) Znaczenie porozumienia SL z PSL, bliskiego połączenia partii robotniczych oraz jedności młodzieży dla pogłębienia konsolidacji narodu, dla pomyślnego rozwoju — konieczność jeszcze mocniejszego, wbrew kreciej robocie reakcji, zespolenia całego społeczeństwa wokół demokracji ludowej.

II. Niezwłocznie należy wejść w kontakt z przedstawicielami partii demokratycznych, powołać we wszystkich miejscowościach miejskich i wiejskich (gminach i gromadach) Obywatelskie Komitety Obchodu Święta Odrodzenia, w skład których winni wejść przedstawiciele Rad Narodowych, Stronnictw Politycznych, Zw. Zawodowych, Zw. Sam. Chłopskiej, TUL, Ligi Kobiet, organizacji młodzieżowych i społecznych, Wojska Polskiego oraz Związku Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację.

III. Obchody odbędą się 22 lipca br., zaś na wsi, w gminach i gromadach w niedzielę dnia 25. VII. br.

IV. W przeddzień obchodu winny odbywać się marsze orkiestr ludowych lub fabrycznych, związkowych i straży ogniowych oraz można organizować akademię. W dniu obchodu lub 25. VII. br. cały nacisk należy położyć na imprezy rozrywkowe.

Uroczystości należy poprzedzać jednym krótkim przemówieniem, nie trwającym w żadnym wypadku dłużej niż 10 minut.

We wszelkich przemówieniach nie należy poprzestawać na ogólnym bilansie osiągnięć, lecz należy wskazywać na konkretne rezultaty pracy da danym terenie i stawiać zadania produkcyjne na przyszłość.

W przemówieniach okolicznościowych Stronnictwo Ludowe oraz Polskie Stronnictwo Ludowe wraz ze zjednoczoną polską klasą robotniczą i Związkiem Samopomocy Chłopskiej wezwie sąsiedni powiat (gminę, wieś, gromadę) do współzawodnictwa i zobowiąże się w roku 1948/49 n. p.:

1) całą młodzież szkolną wciągnąć do S. P.
2) otworzyć świetlicę
3) zlikwidować całkowicie odłogi
4) korzystać z samopomocowych ośrodków maszynowych i z pomocy sąsiedzkiej dla zaoszczędzenia czasu, pracy i ziarna,
5) przeprowadzić planową akcję tępienia chwastów w 100% przy pomocy młodzieży szkolnej,
6) zwiększyć uprawę roślin oleistych jak lnu, konopi, względnie buraków cukrowych, tytoniu dla zwiększenia produkcji w przemyśle rolniczym,
7) oczyścić pewną ilość m. b. rowów melioracyjnych,
8) zalesić pewną ilość ha nieużytków przez młodzież szkolną w ramach samopomocy leśnej.

Wskazane jest organizowanie lokalnych wystaw produktów rolniczych, dokonanie w dniu obchodu otwarcia świetlicy, spółdzielni, budynku szkolnego i t. p.

Wszystkie budynki w przeddzień Świąt należy udekorować flagami. Wskazane jest w kilku punktach wsi umieścić transparenty i hasła ustalone na Święto.

Warszawa, w lipcu 1948 roku.

NACZELNY KOMITET WYKONAWCZY
Polskiego Stronnictwa Ludowego

NACZELNY KOMITET WYKONAWCZY
Stronnictwa Ludowego

(Niezachwiane sojusze)

(Dokończenie ze str. 1)

należy bądź za awanturę skazaną z góry na niepowodzenie, bądź też za chełpliwą i pustą, demagogiczną deklarację".

Biuro infromacyjne uważa, że przywódcy jugosłowiańscy, stosując tego rodzaju fałszywą i demagogiczną taktykę, chcą wykazać, iż nie tylko stoją na gruncie walki klasowej, lecz nawet idą jeszcze dalej poza te wymagania, które z punktu widzenia realnych możliwości można by wysunąć wobec Jugosłowiańskiej Partii Komunistycznej w zakresie ograniczenia żywiołów kapitalistycznych.

Biuro Informacyjne uważa, że ponieważ te lewackie dekrety i deklaracje kierownictwa jugosłowiańskiego są demagogiczne i niewykonalne w chwili obecnej, mogą one jedynie skompromitować sprawę budownictwa socjalistycznego w Jugosławii.

Dlatego też Biuro Informacyjne ocenia tę awanturniczą taktykę jako niegodziwy manewr i niedopuszczalną grę polityczną".

Co wynika z cytowanej części rezolucji?

Wynika to, co już niejednokrotnie było powtarzane w oświadczeniach czołowych przywódców partii robotniczych w krajach demokracji ludowej, a mianowicie, że:

Sprawa kolektywizacji nie stoi na porządku dnia.

Jako wskazanie podstawowe rezolucja wysuwa hasło sojuszu robotniczo-chłopskiego podkreślając kierowniczą rolę klasy robotniczej. Należy stwierdzić, że oba polskie stronnictwa chłopskie PSL i SL stanęły na takim właśnie stanowisku w swojej „Deklaracji o współpracy", podpisanej dn. 14 maja br.

Rezolucja przypomina, że również w ustroju ludowo-demokratycznym trwa walka klasowa. Rezolucja z naciskiem podkreśla, że drobny i średni chłop jest naturalnym sprzymierzeńcem klasy robotniczej, jednoczącym z nią swoje wysiłki w ramach sojuszu robotniczo-chłopskiego.

Rezolucja podkreśla, że sojusz ten winien objąć drobnych i średnich chłopów, a więc właśnie tych, których jest w Polsce ponad 90%.

A więc właśnie tych, o których mówił program Stronnictwa Ludowego z 1935 r., że ich gospodarstwa są ich warsztatami pracy, które własnymi rękami uprawiają.

Rezolucja protestuje przeciw zabieraniu chłopom zboża na podatki, wtedy gdy jednocześnie nie można im dostarczyć prawie żadnych wyrobów przemysłowych. Dotyczy to zarówno narzędzi (w Jugosławii nie ma dotąd ani jednej huty żelaznej), jak nawozów, tkanin itp.

— Więcej, rezolucja ta ostro potępia tych, którzy „chorując na dziecinną chorobę lewicowości" albo co gorsza, chcąc pozorami radykalizmu, osłonić szkodliwą politykę, demagogicznie deklarują „za zielonego biurka" przebudowę ustroju wsi, nie licząc się z panującymi we wsi warunkami, nie licząc się z potrzebami i możliwościami zarówno wsi jak i całego społeczeństwa.

Sprawa Jugosłowiańskiej Partii Komunistycznej, w pierwszej chwili wzbudziła nadzieje imperialistów na wyłuskanie Jugosławii z zespołu narodów kroczących solidarnie drogą walk o pokój, bezpieczeństwo i postęp Europy i całego świata.

Z dnia na dzień i z godziny na godzinę nadzieje te obracają się w niwecz.

Pryskają również nadzieje na skłócenie chłopów i robotników, na zerwanie sojuszów chłopsko-robotniczych w krajach demokracji ludowej.

Wbrew tym nadziejom incydent jugosłowiański przyczyni się raczej, podobnie jak to miało miejsce niedawno w Czechosłowacji do konsolidacji wewnętrznej krajów demokracji ludowej i do wzmocnienia solidarności ze Zw. Radzieckim wszystkich krajów ludowo-demokratycznych, łącznie z Jugosławią, której masy ludowe na pewno potrafią przełamać dzisiejsze trudności.

Na wschodzie Europy pozostaną niezachwiane dwa sojusze: sojusz demokracji ludowej ze Zw. Radzieckim w walce o pokój i sojusz chłopów i robotników w walce o ustrój sprawiedliwości społecznej.

W. Jerzmanowski.

GENERAŁ EISENHOFER NIE CHCE KANDYDOWAĆ NA PREZYDENTA USA. Przemawiając z okazji otwarcia letnich kursów na uniwersytecie Columbia, generał Eisenhower oświadczył ponownie, że nie przyjmie nominacji na piastowanie jakiegokolwiek urzędu publicznego. Jak wiadomo, niektóre koła partii demokratów zamierzały postawić kandydaturę Eisenhowera na prezydenta USA w nadchodzących wyborach.

W GENEWIE (Szwajcaria) została otwarta pierwsza międzynarodowa konferencja zdrowia, która ma się zająć opracowaniem światowego planu walki przeciwka gruźlicy, malarii i chorobom wenerycznym. W konferencji tej uczestniczą lekarze, uczeni i rzeczoznawcy sanitarni z przeszło 50 krajów.

W DOLINIE DUNDERLAND (Norwegia) spadł do rzeki autobus. W czasie tej katastrofy zginęło 16 chłopców.

Nierozerwalna przyjaźń i współpraca — to dziejowa konieczność Polski i Czechosłowacji!

Mowa posła Dra Wł. Kiernika wygłoszona w imieniu klubów PSL i SL na posiedzeniu Sejmu dnia 17. VI. z okazji ratyfikacji dwóch nowych układów polsko-czechosłowackich

Z powodów od Redakcji niezależnych poniższe przemówienie Dra Kiernika zamieszczamy dopiero obecnie. Jest ono w całej pełni aktualne, jako ujmujące całokształt stosunków polsko-czechosłowackich. *Red.*

Wysoki Sejmie!

Na temat współpracy i przyjaźni między narodem polskim, a narodem czeskim i słowackim tyle już powiedziano w tej Wysokiej Izbie, że gdy dziś z okazji ratyfikacji nowych umów między Polską a Czechosłowacją w dziedzinie opieki społecznej mam przemawiać w imieniu PSL i SL, nie chciałbym się powtarzać, ani też, mówiąc po chłopsku, nosić drzew do lasu.

W związku z tym, że przemawiam w imieniu obu stronnictw ludowych, chciałbym na wstępie nawiązać do wczorajszego przemówienia Szanownego Kolegi posła Drewnowskiego, który dał wyraz radości, że współpraca nasza pozwala nam na występowanie wspólne na terenie Wysokiego Sejmu, co znajduje wyraz w przemawianiu w imieniu obu stronnictw przez mówców jednego i drugiego stronnictwa. Przyłączam się do tego oświadczenia z wyrazami nadziei, że wkrótce przyjdzie czas, iż nie będziemy musieli przemawiać imieniem obu stronnictw, lecz imieniem jednego zjednoczonego Stronnictwa Ludowego. (Huczne oklaski).

Wracając do sprawy ratyfikaeji nowych umów z Republiką Czechosłowacką nie bębędzie zbytecznym przypomnieć, że doświadczenie i nauka historii dostatecznie nas pouczają, iż kwestia być albo nie być dla obu naszych państw i narodów, zależy od zrozumienia tej prawdy, że tylko związani z sobą na śmierć i życie możemy utrzymać niezależny byt i uniknąć w przyszłości strasznego losu zupełnego zniszczenia, jaki narodom naszym gotował, w razie zwycięstwa, krwiożerczy faszyzm hitlerowski.

Wszystko wskazuje na to, że ta lekcja historii ostatniego najazdu germańskiego na słowiańskie ziemie — nie poszła na marne i po wielu wiekach sporów i walk sąsiedzkich, zdecydowaliśmy raz na zawsze zewrzeć wszystkie swe siły do wspólnej pracy dla podniesienia naszych narodów i do wspólnej obrony przed wspólnym wrogiem, tak, jak raz na zawsze zakończyliśmy wiekowe spory z naszym wielkim wschodnim sąsiadem, ze słowiańskimi sąsiadującymi z nami narodami Związku Radzieckiego.

Z okazji ratyfikacji umów z Rumunią i Węgrami mówiłem o historycznym znaczeniu budowy wielkiego frontu obrony pokoju przed jego wiecznymi burzycielami, eksponentami wojującego kapitalizmu, budowy tego wału obronnego, jaki powstaje w wyniku zawieranych przez nas umów ze wszystkimi narodami słowiańskimi i innymi narodami demokratycznymi. Dzisiaj z okazji jeszcze jednej z umów z Republiką Czechosłowacką, umów rozbudowujących naszą wzajemną współpracę na wszystkie niemal dziedziny życia politycznego, kulturalnego, gospodarczego i społecznego, muszę stwierdzić, że doceniając w całej pełni wszystkie zawierane przez nas układy-umowy z sąsiedzką Czechosłowacją, tak, jak ze Związkiem Radzieckim mają w tym systemie układów szczególny charakter i znaczenie.

Nie tylko dlatego, że bezpośrednio ze sobą sąsiadujemy, że łączą nas wspólne długie granice, że jesteśmy do siebie zbliżeni językiem, tradycją i kulturą, ale dlatego, przede wszystkim, że Czesi i my, mamy wspólną granicę z największym, odwiecznym naszym wrogiem. Jesteśmy pierwszym wspólnym wałem obronnym Słowiańszczyzny przed nieustanną agresją niemiecką, tak jak naszą najpewniejszą ostoją jest i może być tylko graniczący z nami od wschodu, związany z nami wiecznym sojuszem, Związek Radziecki.

Ależ ile ofiar i krwi, ile klęsk i zniszczeń trzeba było, aby ta prosta, zdawało by się prawda, stała się nam nie tylko świadomą, ale aby stała się żywym nakazem naszej polityki, naszej państwowej racji stanu.

I trzeba powiedzieć, że wiedziony instynktem lud nasz, prawdę tę dawno zrozumiał, że chłopi polscy od dawna, od chwili, gdy wyzwoleni z mroków ciemnoty i niewoli pańszczyźnianej, stali się świadomym czynnikiem narodowym, od chwili, kiedy weszli na arenę życia państwowego — nieustępliwie domagali się zgody, porozumienia i współpracy z narodem czechosłowackim na zachodzie, a z wielką rodziną narodów słowiańskich na wschodzie.

O prawdę tę walczyli chłopi szczególnie w ostatnim okresie Polski już niepodległej po pierwszej wojnie światowej — występując z całą mocą przeciw germanofilskiej polityce dyktatury sanacyjnej Piłsudskiego i Becka.

Ale prawda ta mogła zwyciężyć dopiero wtedy, gdy wyzwolone zostały siły całego ludu pracującego, robotników i chłopów, gdy siły te zdołały w wyniku zwycięstwa nad faszyzmem rodzimym i międzynarodowym, ująć niepodzielnie w swe ręce kierownictwo państwa, przebudować je na ludowe państwo demokratyczne, które znalazło wspólny język ze zwycięską rewolucją rosyjską i demokracją ludową czechosłowacką, gdy granica na Odrze i Nysie zachodniej stała się wspólną granicą od strony Niemiec, granicą całej Słowiańszczyzny.

Przełomowe i decydujące znaczenie w kierunku ostatecznego usunięcia wszelkich przeszkód na drodze dziejowego zespolenia sił we wspólnej pracy dla dobra obu narodów, dla dobra całego słowiańskiego świata, miało udaremnienie przez premiera, a dziś prezydenta Republiki Czechosłowackiej Gottwalda, próby obalenia zwycięskiej demokrakracji przez wsteczne żywioły, kierowane ręką anglosaskiej reakcji.

Ostateczne zwycięstwo demokracji ludowej w Polsce i Czechosłowacji jest gwarancją, że nowa polityka szczerej przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy obu narodów, staje się fundamentem polityki obu naszych państw.

A stało się to w samą porę, bo oto pod protekcją anglosaskich imperialistów odbudować się mają stare Niemcy, bo oto grozi odrodzenie niebezpieczeństwa niemieckiej wrogiej siły, tworzy się zachodnie Niemcy z pogwałceniem międzynarodowych układów w Jałcie i Poczdamie, które postanowiły demilitaryzacje, defaszyzację i demokratyzację nowych Niemiec, pozbawionych raz na zawsze żądzy nowej agresji.

Dobrze się stało, że sytuacja zastaje Polskę i Czechosłowację przygotowane, złączone ze sobą jedną myślą polityczną, silne związkami sojuszów z bratnimi narodami słowiańskimi. — Wspólnie zdołamy rozwiązać problem niemiecki w duchu współżycia z Niemcami demokratycznymi, które wyzbędą się wszelkich myśli rewanżu, rewizji granic i hegemonii nad słowiańskimi narodami — tak, jak zdołaliśmy rozwiązać wszelkie trudności, jakie nastręczały się we wzajemnych stosunkach między naszymi narodami.

Ilość i różnorodność kilkunastu umów, tworzących całokształt współpracy obu państw, stanowi nierozerwalny obronny łańcuch przyjaźni i pomocy.

Stronnictwa chłopskie PSL i SL ze specjalnym sentymentem odnoszą się do jak najdalej idącego zacieśnienia wzajemnych stosunków narodów słowiańskich i z radością popra wszelkie w tym kierunku zamierzenia Rządu, wierząc głęboko, że współpraca ta zapewni szczęśliwą przyszłość naszym bratnim narodom. (Oklaski).

W MOSKWIE PODPISANO UMOWĘ HANDLOWĄ pomiędzy Związkiem Radzieckim a Holandią. Umowa ta ustala wymianę towarową pomiędzy obu państwami na okres 12 miesięcy.

HENRY OYEN 11

SYN ZIEMI

(Ciąg dalszy)

Hattie zaśmiała się.

— Ojciec był tak zawstydzony, że wykradł się tylnymi drzwiami do lasu. A ci dwaj dali nam 10 dolarów za tuzin; każdy z nich wziął połowę. Tak się to zaczęło. Mieli szczęście do pstrągów i gdy wrócili do miasta, rozpowiedzili o tym wokoło. No, i nie długo potem otrzymuję list ze sklepu sportowego w Chicago, który pragnie zakupić przynęty. Posłałam im dwa tuziny i niedawno napisali mi znowu, że reflektują na wszystko, co potrafię wykonać i płacą po 50 centów za sztukę. Zużyłam już wszystkie kolorowe pióra i chciałam teraz prosić o jedno z twego czerwonego koguta, Marty, ale mogę równie dobrze przyjść innym razem.

— Nie, nie — zaprotestowała mrs. Calkins. — Marty, natychmiast pójdziesz i złapiesz czerwonego koguta!

— Jud go może schwytać — powiedział Martin i wrócił do swojej roboty. Powiedz też Judowi, aby odprowadził Hattie do domu. Strasznie teraz dużo włóczęgów w Falls i mógłby któryś z nich do nas zabłądzić.

— Byłoby bardziej wskazane, abyś ty z nią poszedł, jeżeli uważasz odprowadzenie za konieczne.

— Ja? — Martin siedział już znowu na pace. — Dobrze, zamknij za sobą drzwi, jak wyjdziesz, jestem dzisiaj zbyt zajęty, aby łapać koguty.

Był też zbyt zajęty, aby się udać na spoczynek, mimo że matka w kilka godzin później przyszła znowu do szopy i energicznie go do tego nawoływała. Ale tym razem przewidział coś podobnego i zabarykadował się belką. Mrs. Calkins musiała oburzona ustąpić.

Martin przepędził prawie całą noc w zimnej szopie. Dopiero, gdy nad jeziorem szarzał ranek i Annie rozniecała ogień, aby przyrządzić śniadanie, ukazał się blady z zaczerwienionymi oczyma i rozwichrzonym włosem. Objął spojrzeniem szerokie pola, tysiące pni odcinających się we mgle porannej i klął cicho przez zaciśnięte wargi.

Tej nocy nie zwyciężył jeszcze, ale postanowił sobie nie ustąpić, aż będzie daleko. Rozmyślał o latach, które przepędził na uniwersytecie, stracone lata. W czym mu teraz pomogły? Ale potem zastanowił się i uznał, że nie miał racji. Nie był tam właśnie długo. W tym całe zło. Gdyby studiował przez semestr budowę maszyn, rozwiązałby przypuszczalnie łatwo problem, nad którym się teraz biedził. Instynkt powiadał mu, że rozwiązanie było łatwe. I dlatego bolało go, że nie mógł nań wpaść.

— Chcesz więc tą małą maszyną karczować? — pytał Jud, gdy zaprzągł konie do orki.

— Tak.

— Nigdy o czymś takim nie słyszałem.

— Naturalnie, że nie. I dlatego uważasz, że to możliwe?

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z działalności Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych R. P.

w województwie krakowskim

Pod koniec ubiegłego roku nastąpiło scalenie organizacji, działających na terenie wsi w zakresie oświaty i kultury, jak Towarzystwo Uniwersytetów Ludowych (TUL), Ludowy Instytut Oświaty i Kultury (LIOK) Ludowy Instytut Kultury (LIK), Ludowy Instytut Muzyczny (LIM) oraz Towarzystwo Teatrów i Muzyki Ludowej (TTiML) w jedną organizację pod nazwą Towarzystwo Uniwersytetów Ludowych Rzeczypospolitej Polskiej (TUL-RP).

W związku z powyższą reorganizacją na szczeblu centrali oraz rozszerzeniem działalności TUL, dotychczasowa delegatura TUL na województwo krakowskie uległa reorganizacji i została przekształcona na Tymczasowy Zarząd Wojewódzki TUL-RP. W Zarządzie tym reprezentowane są wszystkie ugrupowania polityczne oraz organizacje młodzieżowe i społeczne, działające na terenie wsi. Skład Zarządu przedstawia się następująco: prezes mgr. **Chrzan Bronisław**, wiceprezesi **Bieniek Franciszek** i pos. **Łabuz Józef**, sekretarz inż. **Kopański Roman**, skarbnik **Witkowski Władysław**, poza tym wchodzą jako członkowie Zarządu **Gumińska Michalina, Klimaszewski Ignacy**, dr **Meżyk Józef, Mróz Leon, Olszyński Józef**, mgr **Rubiński Marian**, dr **Seweryn Tadeusz, Słupek Stanisław, Soja Zbigniew, Urbańczyk Franciszek.**

Ażeby podołać wielostronnym zadaniom jakie obecnie przed TUL stoją na odcinku oświaty i kultury wsi, Tymczasowy Zarząd Wojewódzki w planie pracy przewidział utworzenie w ramach Zarządu szeregu referatów, które mają prowadzić poszczególne działy pracy. Dotychczas uruchomiono następujące referaty: Referat Uniwersytetów Ludowych pod przewodnictwem dra **Meżyka Józefa**, referat teatrów i kapel ludowych pod przewodnictwem **Gągolowej Michaliny** i **Rokoszowej Marii**, referat popierania ludowej twórczości artystycznej i muzeów regionalnych pod przewodnictwem dra **Seweryna Franciszka**, referat świetlic i domów społecznych pod przewodnictwem **Gągolowej Michaliny** oraz referat organizacyjny pod przewodnictwem **Wójcika Stefana.**

UNIWERSYTETY LUDOWE W WOJEWÓDZTWIE KRAKOWSKIM.

W chwili obecnej na terenie województwa krakowskiego **jest czynnych 7** Uniwersytetów Ludowych a mianowicie: w **Cichawie** (pow. Bochnia), **Malec** (pow. Biała Krak.), **Racieehowicach** (pow. Myślenice), **Racławicach** (pow. Miechów), **Słupi** (pow. Limanowa), **Szaflarach** (pow. Nowy Targ) oraz mający już za sobą wieloletnią tradycję z czasów przedwojennych U. L. w **Szycach** (pow. Olkusz). W stadium organizacji znajdują się 4 **uniwersytety** Ludowe a mianowicie w **Brzeźnej** (pow. Nowy Sącz), **Kroczymiechu** (pow. Chrzanów), **Wierzchosławicach** (pow. Tarnów) i **Zakrzowie** (pow. Wadowice).

Referat Uniwersytetów Ludowych przy Zarządzie Wojewódzkim TUL jako zadanie na najbliższy okres czasu postawił sobie uporządkowanie stanu prawnego Uniwersytetów Ludowych i ich zabezpieczenie, kształcenie pracowników U. L., nadzór w zakresie wykonywania programu w Uniwersytetach Ludowych oraz organizowanie uniwersytetów niedzielnych.

Należy nadmienić, że obecnie część Uniwersytetów Ludowych, działających na terenie województwa krakowskiego finansowana jest przez Wydział Oświaty Rolniczej, (Szaflary, Raciechowice, Racławice) a reszta przez Kuratorium O. S. K. i przez TUL. Obok trudności finansowych z jakimi walczą Uniwersytety Ludowe, największą ich bolączką jest brak odpowiednio przygotowanych sił pedagogicznych.

DALSZE ZAMIERZENIA TUL W DZIEDZINIE OŚWIATY I KULTURY WSI

W ramach pracy dalszych referatów Zarząd Wojewódzki planuje organizowanie kursów dla analfabetów w gromadach i gminach, organizowanie w terenie zespołów teatralnych i śpiewaczych oraz utworzenie odpowiednich bibliotek i szatni dla tych zespołów, urządzenie kursu dla kierowników zespołów, uruchomienie poradni samokształceniowej i zawodowej, organizowanie bibliotek, świetlic i domów społecznych (ludowych). Poza tym Zarząd TUL zamierza zorganizować opiekę nad ludową twórczością artystyczną w dziale literatury, plastyki i podjąć inicjatywę w zakresie tworzenia muzeów regionalnych.

Wszystkie te poczynania Zarządu Wojewódzkiego TUL będą realizowane w ścisłej współpracy z czynnikami państwowymi, samorządowymi oraz czynnikiem społecznym.

ROZBUDOWA SIECI ORGANIZACYJNEJ TUL W TERENIE

Równocześnie z uporządkowaniem agend na szczeblu wojewódzkim, Zarząd Woj. przystąpił do zorganizowania ogniw TUL w terenie. Na terenie powiatów działają obecnie pełnomocnicy TUL z ramienia Zarządu Wojewódzkiego, którzy w porozumieniu z partiami politycznymi, Związkiem Samopomocy Chłopskiej i organizacjami młodzieży przystąpili do tworzenia Tymczasowych Zarządów Powiatowych TUL oraz organizowania Kół TUL w terenie. Z chwilą, gdy na terenie poszczególnych powiatów powstaną Koła TUL grupujące odpowiednią ilość członków, zwołane będą zjazdy powiatowe, które wyłonią statutowe Zarządy Powiatowe.

Należy się spodziewać, że świadome społeczeństwo wiejskie poprze działalność tak pożytecznej organizacji, jaką jest TUL, zakładając po wsiach Koła TUL i przystępując masowo na członków. Skromne opłaty członkowskie, które wynoszą 100 złotych wpisowego i 240 złotych rocznej składki członkowskiej nie obciążą niczyjego budżetu a zasilą fundusze Towarzystwa. Dzięki temu będzie mogło ono wypełnić swoje wielkie zadania. Popierając TUL poszerzamy nurt oświaty płynący na wieś. **Oświaty zaś nigdy nie jest za dużo, zaś u nas — w szczególności na wsi — jest jej raczej ciągle za mało.**

Wiadomości gospodarcze

Kredyt na zakup obuwia

Na akcję rozprowadzenia obuwia na rynku wiejskim Bank Gospodarstwa Spółdzielczego przyznał dla Powiatowych Związków Spółdzielni Gminnych „Samopomoc Chłopska" kredyt 3 miesięczny w wysokości pół miliarda złotych.

Kredyt ten uruchamiany może być w miarę zakupywania obuwia i prolongowany, tak że umożliwi kilkakrotny obrót przyznaną sumą. Sprawna akcja rozprowadzenia obuwia ma wielkie znaczenie społeczne. Zarówno Oddziały Wojewódzkie Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" (CRS), jak i Powiatowe Związki Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" (PZGS) oraz terenowe Gminne Spółdzielnie „Samopomoc Chłopska" dokładają starań, aby wykorzystać w pełni możliwości **kredytowe** i przyczynić się do **wzmożenia tempa akcji** rozprowadzania obuwia.

Akcja pożyczkowa na przednówku

Celem przyjścia z pomocą rolnikom w okresie przednówka Polskie Zakłady Zbożowe będą pożyczały **bezpłatnie rolnikom posiadającym do 10 ha gruntu — 100 kg żyta w przetworach zbożowych, a to: 70 kg mąki żytniej 80% i 17 kg otrąb żytnich. Akcja pożyczkowa trwać będzie tylko do 15 bm. Zwrot 100 kg żyta w ziarnie nastąpić winien w okresie od 1 listopada do 30 grudnia br.**

Dla otrzymania pomocy rolnicy mają zgłaszać się w **terenowych placówkach powiatowych zarządów Samopomocy Chłopskiej**, które wystawiają polecenia, wydania **przetworów zbożowych z odnośnych młynów, względnie** placówek **Zbożowych.**

Hasła w obchodach 22. VII. b. r.:

a) 22. VII. — Święto Odrodzenia — Świętem wolności!

b) Niech żyje Polska Niepodległa, Demokratyczna, Ludowa!

c) Jedność robotnicza umacnia sojusz chłopów i robotników!

d) Niech żyje jedność działania SL i PSL oparta o sojusz chłopsko-robotniczy!

e) Niech żyje sojusz chłopów i robotników!

f) Współzawodnictwo w rolnictwie, to droga do dobrobytu narodu polskiego!

g) Planowa gospodarka — to podniesienie dobrobytu wsi polskiej i narodu!

h) Przez komasację i meliorację do podniesienia produkcji rolnej!

i) Pomoc sąsiedzka podstawą sprawiedliwej organizacji życia wiejskiego!

j) Niech żyje jedność młodzieży polskiej!

k) Cześć przodownikom pracy — budowniczym lepszego jutra!

l) Niech żyje odrodzone Wojsko Polskie!

ł) Osiągnięcia 4 lat demokracji — dają pewność nowych, jeszcze większych zdobyczy!

m) Granica na Odrze i Nysie — granicą pokoju!

n) Ziemie Zachodnie — to chluba i nierozdzielna część Polski Ludowej!

o) Precz z anglosaskimi próbami odbudowy agresywnych Niemiec!

p) Niech żyje niezłomny sojusz Polski ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji Ludowej!

Bekony za maszyny

Rząd polski powierzył firmie **angielskiej** „Victor Products" (okręg New-Castle (Njukesel), Anglia półn.-wsch.) **zamówienia na dostawę sprzętu górniczego dla kopalń w Polsce w zamian za dostawę żywności z Polski.** Brytyjski minister zaopatrzenia Strauss, oświadczył, że ilość bekonu, którą **Anglia otrzyma** dzięki wykonaniu tego **zamówienia**, wystarczy dla **zaopatrzenia całego okręgu** Newcastle na przeciąg roku.

Otwarcie Wystawy Ziem Odzyskanych

W dniu 2 bm. odbyła się we Wrocławiu Konferencja Prasowa, zorganizowana przez Komisarza Rządu dla Spraw Wystawy Ziem Odzyskanych wiceministra Kościńskiego.

Na konferencji, która zgromadziła około 80 dziennikarzy krajowych i zagranicznych, wiceminister Kościński oświadczył, że Wystawa zostanie otwarta w dniu 21 lipca br.

JEDNA PARTIA ROBOTNICZA W CZECHOSŁOWACJI. Na zjeździe 2 tys. delegatów czechosłowackich socjal-demokratów w dniu 27 czerwca zapadła jednomyślnie uchwała w sprawie zjednoczenia partii socjaldemokratycznej z partią komunistyczną.

TRZĘSIENIE ZIEMI W JAPONII. Środkową część głównej wyspy japońskiej Honshu nawiedziło ostatnio trzęsienie ziemi. Według dotychczasowych wiadomości w wyniku trzęsienia ziemi zginęło ponad 4 tysiące osób a przeszło 9 tysięcy odniosło rany. Około 46 tysięcy domów uległo całkowitemu zniszczeniu.

Wiadomości ze świata

Sytuacja w Berlinie

Wprowadzając nową walutę w zachodnich Niemczech bez wiedzy i zgody Związku Radzieckiego, mocarstwa zachodnie nie przewidziały trudności, jakie dla nich na skutek tego kroku wynikną w Berlinie, w którym jak wiadomo posiadają one swoje strefy.

Berlin położony jest w radzieckiej strefie okupacyjnej i gospodarczo stanowi część tej strefy. Kierując się koniecznością zabezpieczenia gospodarki w swej strefie przed ujemnymi skutkami reformy walutowej w strefach zachodnich, władze radzieckie wydały przed kilku tygodniami szereg zarządzeń, a między innymi zarządzenie o wstrzymaniu komunikacji pomiędzy Berlinem a strefami zachodnimi. Na skutek tego wynikły trudności w zaopatrzeniu sektorów Berlina, znajdujących się pod okupacją mocarstw zachodnich.

W związku z tymi trudnościami gubernator brytyjski gen. Robertson wystosował do dowódcy strefy radzieckiej marszałka Sokołowskiego list, w którym zaproponował odbycie wspólnej konferencji celem uregulowania sprawy komunikacji pomiedzy Berlinem a strefami zachodnimi.

Konferencja ta odbyła się w sobotę 3 lipca w głównej kwaterze marszałka Sokołowskiego w Babelsberg. Gubernatorzy stref zachodnich domagali się przywrócenia komunikacji pomiędzy Berlinem a strefami zachodnimi. Marszałek Sokołowski stwierdził, że w chwili obecnej komunikacja kolejowa nie może być przywrócona. Zaznaczył on, że władze radzieckie przystąpiły do naprawy linii kolejowej. Helmstedt—Berlin, która po trzech latach intensywnej eksploatacji wymaga gruntownego remontu.

Marszałek Sokołowski oświadczył dalej, że obecna trudna dla państw zachodnich sytuacja w Berlinie, jest następstwem polityki USA, W. Brytanii i Francji, które dążą do rozbicia Niemiec. Uczestnicy konferencji londyńskiej, którzy dokonali podziału Niemiec, powinni byli się zastanowić nad następstwami swych decyzji, a przede wszystkim nad zagadnieniem Berlina. Marszałek Sokołowski przypomniał również, że uchwały londyńskie powzięte zostały przez przedstawicieli Stanów Zjednoczonych, W. Brytanii i Francji w sposób całkowicie arbitralny, bez udziału i wiedzy rządu radzieckiego. Nakoniec marsz. Sokołowski oświadczył, że wobec wprowadzenia odrębnej waluty w zachodnich Niemczech i innych posunięć władz okupacyjnych stref zachodnich zmierzających do dezorganizacji życia gospodarczego strefy radzieckiej, władze radzieckie miały obowiązek zabezpieczenia interesów ludności swej strefy oraz jej gospodarki.

Prasa niemiecka, wychodząca w radzieckiej strefie okupacyjnej doniosła, że władze amerykańskie mają zamiar zorganizować w zachodnich sektorach Berlina odrębny magistrat, policję i centralny bank. Podobno istnieje tam również wspólna komendantura trzech władz okupacyjnych. Prasa ta donosi również, że władze amerykańskie i angielskie w szybkim tempie wywożą z Berlina do zachodnich stref Niemiec urządzenia fabryczne. Codziennie wysyła się samolotami około 500 ton różnego rodzaju maszyn.

Wedle ostatnich doniesień prasy codziennej, rządy Stanów Zjednoczonych, W. Brytanii i Francji w dniu 6 b. m. skierowały do Związku Radzieckiego trzy noty o podobnej treści w sprawie Berlina.

Ciężkie warunki amerykańskiej pomocy

Do dnia 3 lipca br. wszystkie państwa europejskie korzystające z pomocy amerykańskiej w ramach planu Mashalla musiały zawrzeć umowy dwustronne ze Stanami Zjednoczonymi. Umowy te nakładają na kraje marshallowskie zobowiązania, które w praktyce oznaczają całkowite podporządkowanie ich gospodarki interesom kapitału amerykańskiego.

Wszystkie państwa korzystające z marshallowskiej pomocy winny dostarczać rządowi USA wszelkich informacji, dotyczących ich gospodarki. Waluta ich ma być uporządkowana wedle dyspozycji rządu USA i zgodnie z interesami amerykańskimi. Nie będą one mogły dowolnie dysponować pomocą jaką otrzymają od Stanów Zjednoczonych, ale pomoc ta musi być użyta na cele które wskaża kontrolerzy amerykańscy i ściśle według ich wskazówek.

Umowy drustronne przewidują dalej, że w krajach mahshallowskich obywatele amerykańscy oraz amerykańskie spółki akcyjne będą miały dostęp do eksploatacji bogactw naturalnych tych krajów na takich samych prawach i warunkach, z jakich korzystają obywatele miejscowi. Wreszcie we wszystkich umowach dwustronnych znajduje się punkt, gwarantujący stanom Zjednoczonym oraz krajom przez nie okupowanym t. j. Niemcom i Japonii korzystanie z klauzuli największego uprzywilejowania.

Jak dalece państwa korzystające z pomocy amerykańskiej będą uzależnione od U. S. A. ilustruje niedawna wypowiedź amerykańskiego administratora planu Marshalla Hoffmana. Oświadczył on na konferencji prasowej, że Stany Zjednoczone domagać ZSRR i krajów Europy wschodniej wywozu tych towarów, których nie wysyłają tam Stany Zjednoczone. Ta zapowiedź Hoffmana wywołała wielkie zaniepokojenie i niezadowolenie w krajach Europy zachodniej. Wedle opinii prasy brytyjskiej nowe ograniczenia, jakie Stany Zjednoczone zamierzają narzucić łącznie z innymi krajami europejskimi W. Brytanii w wysokim stopniu zaszkodzą jej handlowi.

W czasie debaty na temat planu Marshalla w Izbie Gmin jeden z posłów wystąpił z ostrą krytyką umowy dwustronnej. Powiedział on między innymi: „Akceptując warunki umowy dwustronnej z USA, wyrzekamy się naszej niezależności handlowej, rezygnujemy z resztek wolności politycznej i ostatecznie sprowadzamy nasz kraj do roli kolonii amerykańskiej". Podkreślił on przy tym niebezpieczeństwo, jakim zagraża W. Brytanii odbudowa przemysłu niemieckiego. „Klauzula największego uprzewilejowania Niemiec przewidziana w umowie dwustronnej, wyprze całkowicie W. Brytanię z rynków europejskich i poważnie narazi na szwank jej handel z krajami imperium. — Mówca zaznaczył, że kraje Europy zachodniej, godząc się na warunki planu Marshalla przypominają owieczki, idące na rzeź. — Pasterzem ich jest Bevin, który „stado narodów Europy zachodniej wpędził do marshallowskiej owczarni".

Wojna w Palestynie rozgorzała na nowo

W piątek skończył się miesięczny okres rozejmu w Palestynie. Wysiłki specjalnego wysłannika ONZ hr. **Bernadotte**, zmierzające do pokojowego załatwienia konfliktu żydowsko-arabskiego spełzły na niczym, ponieważ jego propozycje zostały odrzucone zarówno przez Arabów, jak i przez Żydów. Arabowie nie zgodzili się również na przedłużenie rozejmu, twierdząc, że każdy dzień przyczyniałby się do wzmocnienia sił żydowskich.

Wedle doniesienia agencji Reutera w piątek o świcie Arabowie podjęli ataki na kilku odcinkach frontu.

W kilku wierszach

OGÓLNO - SŁOWIAŃSKI ZLOT SOKOŁÓW W PRADZE. 3-go lipca został otwarty w Pradze XI Ogólno-Słowiański Zlot Sokołów. W uroczystości otwarcia zlotu wzięli udział członkowie rządu czechosłowackiego, korpusu dyplomatycznego, przedstawiciele sfer gospodarczych i świata kultury oraz liczne delegacje z zagranicy.

ANGLOSASI WYWOZĄ ZŁOTO Z NIEMIEC. Amerykański zarząd wojskowy w Niemczech podał do wiadomości, że w najbliższym czasie będzie z Frankfurtu przewiezione do Anglii 100 ton złota. Złoto to ma być przechowane w Banku Angielskim.

WIELKA KRADZIEŻ ZŁOTA. Na lotnisku pod Paryżem dokonano kradzieży 180 kg złota wartości przeszło 400 tysięcy dolarów. Skradziony ładunek został przywieziony samolotem z Nowego Jorku i był przeznaczony dla banku w Saigonie.

ZNOWU WIELKA KATASTROFA LOTNICZA W ANGLII. W niedzielę 47 b. m. koło lotniska w Northolt miało miejsce zderzenie pasażerskiego samolotu szwedzkich linii lotniczych z brytyjskim samolotem transportowym RAF. Oba samoloty spłonęły doszczętnie. W płomieniach znalazło śmierć 52 osób, w ich liczbie Wysoki Komisarz brytyjski w Malajach Gent.

POWÓDŹ W JUGOSŁAWII. Doliny rzek Morawy i Niszawy w południowej Serbii zostały dotknięte katastrofą powodzi, na skutek której 50 tysięcy ludzi utraciło dach nad głową.

PRZEDSTAWICIEL USA PRZY RZĄDZIE ŻYDOWSKIM. Wedle doniesień z Waszyngtonu prezydent Truman podpisał nominację Jamesa Mac Donalda na stanowisko przedstawiciela USA przy rządzie państwa Izrael. Krok ten wywołał wielkie niezadowolenie w świecie arabskim.

200 OSÓB ZATRUŁO SIĘ NA BANKIECIE. Na bankiecie duńsko - amerykańskim, który odbył się w Aalsberg (Dania) z udziałem premiera Hedtofta, padło ofiarą zatrucia około 200 osób. 69 osób umieszczono w szpitalu, jednak stan ich nie budzi obaw. Premier Hedtoft nie uległ zatruciu. Przyczyna zatrucia nie jest znana.

W PERU ZNOWU REWOLUCJA. Wedle doniesienia Agencji Reutera w południowym Peru wybuchła rewolucja w dwóch garnizonach, na czele której stali dwaj kapitanowie. Ponieważ rewolta nie przybrała szerszego zasięgu, rząd peruwiański opanował sytuację w krótkim czasie.

Wykrętna odpowiedź kierownictwa KPJ

W odpowiedzi na zarzuty postawione w rezolucji Biura Informacyjnego, kierownictwo Komunistycznej Partii Jugosławii ogłosiło komunikat, w którym podtrzymuje całkowicie swoją dotychczasową politykę. Zaprzecza ono jakoby KPJ prowadziła nieprzyjazną politykę wobec Związku Radzieckiego, równocześnie jednak wysuwa szereg oskarżeń pod adresem ZRR.

W dalszym ciągu swojego oświadczenia kierownictwo KPJ broni polityki partii odnośnie Frontu Narodowego i twierdzi, że cały Front Narodowy bez względu na różnorodność jego elementów „walczy o socjalizm". Odnośnie do zarzutu braku demokracji wewnątrz partii i stosowania w partii metod dyktatorskich, kierownictwa KPJ odpowiada, że te metody najlepiej odpowiadają warunkom istniejącym w kraju.

Kierownictwo KPJ podnosi przy tym swoje rzekome zasługi i nie podając żadnych argumentów odrzuca zarzut nacjonalizmu oraz zaprzecza, jakoby czyniło ustępstwa wobec państw imperialistycznych. Nie chce ono wdawać się w dyskusję o błędach, twierdząc, że KPJ żadnych błędów nie popełniła. Powtarza w dalszym ciągu skargi na traktowanie KPJ w Biurze Infromacyjnym, a w zakończeniu zapewnia obłudnie o swej rzekomej solidarności ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej.

Dzięki Ziemiom Odzyskanym stajemy się państwem morskim

Polska przedwojenna była krajem rolniczym. Oznaczało to, że produkcja rolna stanowiła przeważający składnik dochodu narodowego, że większa część ludności zatrudniona była w rolnictwie, produkcja przemysłowa zaś miała znaczenie drugoplanowe. Obecnie staliśmy się krajem przemysłowo-rolniczo-morskim. Znaczy to, że utrzymując produkcję rolniczą na poziomie zapewniającym nam osiągnięcie samowystarczalności w zakresie zasadniczych artykułów żywnościowych, a nawet umożliwiającym powstanie nadwyżek eksportowych, — pierwszorzędne znaczenie przywiązujemy jednak do przemysłu, akceptując jednocześnie, że gospodarka morska staje się ważnym czynnikiem w kształtowaniu naszego życia gospodarczego. Powodów tej zmiany szukać należy w 2 zasadniczych, powiązanych z sobą elementach.

Zmianie uległy więc przede wszystkim warunki naturalne, stanowiące podłoże stosunków gospodarczych. Odzyskaliśmy 500 km. linię wybrzeża, objęliśmy z powrotem w nasze władanie ujścia rzek polskich, Wisły i Odry, a porty, leżące na tym wybrzeżu, związane zostały ponownie z polskim zapleczem. Gospodarka polska, kierowana zasadami planowania, ma zapewnione jak najpełniejsze wykorzystanie korzyści wynikających z uzyskania szerokiego dostępu do morza.

Zrozumienie wagi zagadnień morskich znalazło swój wyraz w utworzeniu Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego, przekształconego z czasem w Ministerstwo Żeglugi.

Wybrzeże polskie, w chwili gdy odzyskaliśmy je było putkowiem i ruiną. Potrzeba było miliardowych inwestycji, bezcennego wkładu poświęcenia i pracy ludzkiej, aby wybrzeże to doprowadzić do stanu, w jakim znajduje się obecnie. Oczyszczano baseny portowe, budowano od nowa zniszczone przez okupanta nadbrzeża, budynki portowe i urządzenia przeładunkowe, a jednocześnie porty pracowały dla bieżących potrzeb gospodarki, nieustannie wzrastających.

Przyjrzyjmy się cyfrom. W roku 1946 porty polskie przeładowały około 8 milionów tonn towarów; w roku 1947 — ponad 10 milionów tonn. W roku bieżącym przeładunki w zespole Gdynia—Gdańsk przekraczają 1 milion tonn, w Szczecinie 200 tysięcy tonn, w portach małych łącznie 60 tysięcy tonn miesięcznie. W ciągu bieżącego roku porty nasze przeładują więc około 19 milionów tonn.

W ubiegłych latach szczególny nacisk kładziono na odbudowę i usprawnienie zespołu Gdynia—Gdańsk. Obecnie rzucone zostało hasło aktywizacji Szczecina i rejonu szczecińskiego, uruchomienia i rozbudowy portów małych. Znajduje zrozumienie sprawa własnej floty handlowej, polski przemysł stoczniowy zaspakaja nasze potrzeby w zakresie remontów. Spuszczone zostały na wodę pierwsze jednostki wyprodukowane rękami polskiego robotnika. Tonaż polskiej floty handlowej przekroczył już poziom przedwojenny.

Znaczenie morza nie ogranicza się do jego roli na odcinku trasportu i komunikacji. Odzyskane wybrzeże stało się podstawą rozbudowy rybołóstwa morskiego. Już obecnie połowy morskie przekraczają kilkakrotnie poziom przedwojenny. Niebawem liczyć się należy z osiągnięciem poziomu umożliwiającego znaczny eksport, przy jednoczesnym zaspokojeniu wysokich norm spożycia w kraju.

Obroty handlowe Polski z zagranicą w roku 1938 osiągnęły 18.907 tysięcy tonn, z czego 14.695 tysięcy tonn, to znaczy 77%, było przeładowanych w Gdańsku i Gdyni. Cyfry te wskazują, jak istotne znaczenie dla naszego kraju posiada dostęp do morza. Jeśli jednak zważymy, że udział polskiej floty w przewozie towarów wyniósł 1.256 tysięcy tonn, t. zn. zaledwie 7.7% przeładunków Gdańska i Gdyni, musimy przyznać, że byliśmy jeszcze daleko od chwili, gdy można by Polskę z pewną dozą słuszności nazwać państwem morskim. Niewielka stocznia w Gdyni nie tylko nie pozwalała myśleć o rozbudowie własnymi siłami floty morskiej, lecz nie była w stanie dokonywać nawet niezbędnych remontów naszej szczupłej floty. Jeżeli obecnie możemy słusznie twierdzić, że stajemy się narodem morskim, to dzieje się to nie tylko dlatego, że zdajemy sobie sprawę ze znaczenia, jakie posiada dla naszej gospodarki szeroki dostęp do morza. Zmiana zasadnicza polega na tym że w odróżnieniu od stanu z przed roku 1939 został zakreślony na szeroką skalę program maksymalnego wykorzystania wszelkich korzyści, jakie daje morze, i że program ten zostaje rzeczywiście wykonywany. O tym, jakie wyniki osiągnęliśmy w trakcie realizowania pierwszych etapów rozbudowy siły morskiej Polski, dowiemy się na Wystawie Ziem Odzyskanych we Wrocławiu.

L. Paninkow

Centrum naukowe radzieckiej mechaniki rolnej

Radzieccy uczeni, inżynierowie i konstruktorzy, stworzyli bogaty asortyment maszyn rolniczych i narzędzi dla potrzeb radzieckiej gospodarki wiejskiej. Produkowane są one w wytwórniach krajowych.

Stanowisko czołowe w opracowaniu konstrukcji nowych typów maszyn tych zajmuje zespół Wszechzwiązkowego Instytutu Naukowo-Badawczego Budownicwa Maszyn Rolniczych (tak zw. WISHOM).

Ta wielka instytucja naukowa powstała w roku 1928, gdy naród radziecki pod kierownictwem J. Stalina przystąpił do wykonywania uprzemysłowienia i przebudowy całej gospodarki narodowej ZSRR.

Przed uczonymi, inżynierami i konstruktorami tego instytutu rząd radziecki postawił wówczas pilne zadanie — utworzenia konstrukcji krajowych maszyn rolniczych, które całkowicie zaspokoiłyby wymagania rolnictwa socjalistycznego.

Od tej chwili w licznych laboratoriach i warsztatach próbnych, w biurach konstrukcyjnych instytutu i poszczególnych fabryk trwa nieprzerwana wytężona praca. Za pierwsze dziesięciolecie swej pracy, Instytut dostarczył rolnictwu krajowemu przeszło 50 oryginalnych maszyn i narzędzi o trakcji traktorowej.

Na polach radzieckich pracują potężne pięciokorpusowe pługi, szerokosiężne siewniki, kultywatory, upulchniacze, kombajny marki „Komunar", „Stalinowiec", trzeparki lnu, młocarnie o typie złożonym i półzłożonym itd.

W miarę tego, jak wzrasta energetyka rolnictwa, wzbogacając się w nowe bardziej wydajne traktory, pracownicy naukowi Instytutu tworzyli maszyny i narzędzia odpowiadające ich mocy.

W chwili obecnej Instytut Budownictwa Maszyn Rolniczych, utworzony przed 20-tu laty przez wysokiego radzieckiego uczonego akademika Goriaczkina, przekształcił się w potężne centrum naukowo-techniczne. Jego liczny personel tworzy coraz bardziej doskonałe i wydajne typy maszyn, zmierzając do mechanizacji wszystkich gałęzi rolnictwa.

W roku 1947 Instytut i jego filie, znajdujące się we wszystkich krańcach Związku Radzieckiego opracowały przeszło 100 typów nowych maszyn, zamiast 26 przewidzianych przez plan naukowo-techniczny. Ten wielki skok świadczy o bujnym rozkwicie twórczej myśli radzieckiej inteligencji technicznej, która z wielkim entuzjazmem wykonuje dyrektywę J. Stalina — w czasie najbliższym prześcignąć może osiągnięcia zagranicznej nauki i techniki.

Zespół Instytutu pomyślnie realizuje to zadanie w dziedzinie budowy maszyn dla rolnictwa. Wśród nowych maszyn wytworzonych już po wojnie, na polach kołchozów i sowchozów ukazał się utworzony przez Instytut kombajn do sprzętu lnu, samochodowe maszyny do sprzętu bawełny i kilka innych oryginalnych maszyn o podobnym przeznaczeniu. Obecnie już została daleko posunięta kompletna mechanizacja uprawy nie tylko bawełny, lecz i buraka cukrowego, ryżu i innych upraw zbożowych i technicznych.

W laboratorium kombajnów zbożowych WISCHOMU stworzono radziecki kombajn samochodowy „S-4", bardzo wydajne kombajny „Stalinowiec - 6" i szeroki poszerzony kombajn „Komunar".

Pod kierownictwem profesora Szczuczkina, który jest kontynuatorem akademika Goriaczkina, stworzono szereg znakomitych maszyn uprawowych i siewnych, a wśród nich wielokorpusowe pługi traktorowe itd.

O rozmachu i wszechstronności pracy Instytutu można sądzić z tego, że w samym tylko roku ubiegłym jego pracownicy naukowi i konstruktorzy stworzyli 13 typów maszyn do sprzętu bawełny, 9 typów takich maszyn do buraka cukrowego, 10 typów siewników buraczanych, 9 kopaczek kartofli, szereg maszyn do sprzętu sagyzu itd.

W swej wielkiej twórczej pracy zespół Instytutu znajduje oparcie w głębokich naukowych i badawczych pracach z dziedziny mechaniki rolnej, pozostawionych przez wybitnego rosyjskiego uczonego akademika Goriaczkina, który wszechstronnie opracował teorię konstrukcji i wytwarzania maszyn i narzędzi rolniczych. Wszystkie prace Instytutu są podporządkowane rozwiązaniu zadania, postawionego przez Partię Bolszewicką uczonym i przemysłowi, polegającym za zaopatrzeniu w krótkim czasie socjalistycznego rolnictwa w udoskonalone i wydajne maszyny.

(Z rosyjskiego przetłumaczył W. B.)

W DNIU 30 CZERWCA ostatnie oddziały brytyjskie opuściły port w Haifie, kończąc ty msamym 25-letni okres okupacji Palestyny przez Anglię. Anglicy przekazali port w Haifie 150 żydowskim policjantom portowym, którzy będą sprawować w nim władzę pod nadzorem obserwatorów ONZ.

KANDYDATEM PARTII REPUBLIKAŃSKIEJ na prezydenta USA został ostatecznie wybrany Thomas Devey. Zyskał on poparcie amerykańskich sfer finansowych i przemysłowych.

NA ZJEŹDZIE MEKSYKAŃSKICH ZW. ZAWODOWYCH oraz organizacji młodzieżowych i kobiecych została utworzona nowa antyimperialistyczna partia pod nazwą „Partia Ludowa". Przewodniczącym partii został wybrany Lombardo Toledano.

Ulgi kolejowe dla zwiedzających Wystawę Ziem Odzyskanych

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa Komunikacji zostały ustalone zniżki kolejowe na Wystawę Ziem Odzyskanych we Wrocławiu w czasie od dnia 15 lipca do 18 października br. Wszyscy wyjeżdżający indywidualnie na Wystawę korzystają z 50 proc. zniżki na wszystike pociągi pasażerskie w dowolnej klasie. Uczestnicy indywidualnego wyjazdu winni wykupić bilety normalne do Wrocławia w kasach „Orbisu" lub PKP. Podróż powrotna — wciągu 10 dni od dnia wyjazdu — jest bezpłatna za okazaniem wykupionego biletu, ostemplowanym stemplem kolejowym w kasach „Orbisu" na terenie Wystawy. Podróżni winni zatem bilet zachować i poddać go ostemplowaniu.

Z 50 proc. zniżki kolejowej korzystają również grupy wycieczkowe przy przejazdach dodatkowymi pociągami osobowymi wg taryfy klasy pociągów osobowych. Wszyscy uczestnicy wyjazdów indywidualnych i wycieczek winni przy wykupieniu biletu w placówkach „Orbisu" zaopatrywać się również w karnety na noclegi, wyżywienie, zwiedzanie oraz bilety wstępu na wystawę Ziem Odzyskanych.

Dla pasażerów, jadących w zwartych grupach specjalnymi pociągami o składach towarowych, organizowanymi przez „Orbis" przysługuje zniżka 66 proc. Biuro Obsługi Turystycznej Wystawy Ziem Odzyskanych „Orbisu" winno otrzymać od organizacji, Związków, Partii, Zjednoczeń Przemysłowych itp. zawiadomienie o wyjeździe na 10 dni przed tym. Zawiadomienie musi zawierać dokładną ilość uczestników dla zapewnienia im miejsca w pociągach i przygotowania wszystkich świadczeń na terenie Wrocławia.

Nowiny z kraju

470 spraw rozpatrzyły sądy obywatelskie w czasie trzech miesięcy

W ciągu trzech pierwszych miesięcy istnienia sądów obywatelskich. w 94 gminach miejskich i wiejskich wpłynęło 971 spraw: załatwiono 470 spraw, prz czym zapadły 203 wyroki w sprawach karnych.

Sądy obywatelskie miały do czynienia najczęściej ze sprawami o pobicie i obrazę oraz o opilstwo i zakłócenie spokoju publicznego. W ciągu 3 miesięcy zapadło 14 wyroków w sprawach cywilnych. w największej ilości wypadków spory dotyczyły naruszenia granicznych pasów ziemi na terenach poszczególnych gospodarstw, lub też drobnych odszkodowań. Ponadto przed sądami obywatelskimi zawarto ugody w sprawach karnych w 43 wypadkach, w sprawach cywilnych zaś w 34.

Niezwykłe zdarzenie

Niedawno temu przeszła nad południową Opolszczyzną gwałtowna burza, o niespotykanym natężeniu, połączona z piorunami i gwałtowną ulewą. Burza ta spowodowała wybuch 3 niewypałów.

Pomiędzy Białą a Szynowicami znajdował się obszar pola, starannie od lat trzech omijany przez rolników. W miejscu tym w czasie wojny zrzucone zostały trzy bomby lotnicze wagi ok. 150 kg, które zaryły się głęboko w ziemię, nie rozrywając się. Dopiero burza doprowadziła do eksplozji. Straszliwy huk targnął powietrzem, a w chwilę później rozległ się huk następny.

Siła podmuchu była tak wielka, że ze stodoły stojącej ok. 300 m. zrzucone zostały dachówki, a koza, stojąca pod ścianą stodoły — dosłownie zgnieciona. Również drzewa przydrożne w promieniu 600 m pozbawione zostały liści i owoców.

W miejscu wybuchu powstała dziura głębokości 6 metrów.

Czescy rolnicy przybywają do Polski

W lipcu do Polski przybywa 95-osobowa wycieczkt rolników czechosłowackich. Goście będą podejmowani przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

W programie wycieczki przewidziane jest między innymi zwiedzenie Wystawy Wrocławskiej, miasta i portu w Szczecinie, wycieczka morska i zwiedzenie Warszawy.

Poza tym rolnicy czescy zaznajomią się z polską gospodarką rolną i hodowlaną, zwiedzą gospodarstwa nasienne i doświadczalne gospodarstwa chłopskie, spółdzielnie parcelacyjno-osadnicze, szkoły rolnicze, ośrodki maszynowe, spółdzielnie mleczarskie itp.

Dzieci polskie z Francji na koloniach letnich w Polsce

Pod opieką Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Ministerstwa Oświaty zorganizowano przez P. U. R. i P. C. K. przyjazd 600 dzieci polskich z Francji na kolonie wakacyjne do Polski.

Dzieci przywiezie do Polski Pociąg Sanitarny P. C. K Okręgu Krakowskiego. Po przybyciu do kraju będą one rozdzielone na poszczególne kolonie, z tego 50 dzieci będzie pomieszczone w Całorocznej Kolonii P. C. K. w Przegorzałach pod Krakowem.

Po 6 tygodniowym pobycie w Ojczyźnie powrócą dzieci do swoich rodzin we Francji.

Szkoła pielęgniarska P. C. K. w Nowym Sączu

Na podstawie porozumienia z Centralnymi i Wojewódzkimi Władzami Służby Zdrowia otwiera P. C. K. od 1 września br. na terenie Okręgu Krakowskiego nową „*Szkołę Pielęgniarską P. C. K.*" w *Nowym Sączu*.

Szkoła ta jak i inne 4 takie Szkoły P. C. K. w Polsce już istniejące ma na celu przygotowanie pielęgniarek o pełnych kwalifikacjach do pracy szpitalnej i w instytucjach otwartej opieki leczniczej, jak ośrodki zdrowia, ambulatoria, higiena szkolna, fabryczna itp.

Szkoła znalazła pomieszczenie w świeżo odnowionym obszernym budynku przy ul. Jagiellońskiej 84, a obecnie uzupełnia się wewnętrzne urządzanie i środki naukowe, oraz urządzenie połączonego ze szkołą internatu.

Dyrektorką Szkoły zamianowało Ministerstwo Zdrowia ob. Barbarę Soroczyńską.

Do Szkoły tej będą przyjmowane kandydatki w wieku od 18—30 lat, mające ukończone conajmniej gimnazjum ogólno-kształcące i małą maturę.

Nauka i wyżywienie w szkole bezpłatne. Podania o przyjęcie można wnosić do 15 sierpnia br. Wszystkich bliższych wyjaśnień udziela Dyrekcja Szkoły Pielęgniarek P. C. K. w Nowym Sączu, ul. Jagiellońska Nr 84.

Sport na wsi

Mała wieś podkrakowska — **Rzęska** — należy do jednej z najruchliwszych wsi pod względem rozwoju sportu wiejskiego.

Istniejące tam od roku 1928 **Towarzystwo Sportowe „Wisła"** — poprzednio Lud. Tow. Sport. **„Warna"** rozwija ożywioną działalność sportową i kulturalną.

W r. 1947 rozpoczęto własnymi siłami na terenie ofiarowanym przez S. S, Albertynki budowę stadionu sportowego. W r. 1948 ukończono i oddano do użytku młodzieży wiejskiej dwa boiska do gry w piłkę nożną, boisko do siatkówki i koszykówki i in.

Obecnie ruchliwe to Towarzystwo przystąpiło do budowy własnego **„Domu Sportowego"** i pracą członków ukończyło już fundamenty tego „Domu".

Poświęcenie kamienia węgielnego odbędzie się w najbliższą niedzielę, 18 lipca br.

Najwięcej poświęcenia i pracy w budowę **„Domu Sportowego"** wkładają członkowie **Jakub Wójtowicz i Andrzej Musiał.**

Z przykrością należy zaznaczyć, że długoletniemu temu Towarzystwu będącego od 20 lat członkiem Krak. Okr. Zw. Piłki Nożnej tenże związek odmówił jakiejkolwiek subwencji na budowę boiska sportowego, co nie zbyt dobrze świadczy o ogólnopolskiej akcji „umasowiania" sportu.

JAN MARCINEK

SAD

Otoczył w koło chatę troskliwie sad stary.
Jakby ją krył zazdrośnie przed okiem przechodnia,
Lub się w jej wnętrzu jakaś ukrywała zbrodnia,
A on ją chciał przed władzą uchronić od kary.

Jabłonią się rozrosły konarzyste bary.
Trzymają w gałęziastych palcach perły co dnia,
Mieniące się do słońca, jak złoto do ognia:
To kryształowa rosa, hojne nocy dary.

Grusze szczuplejsze w plecach, powabniejsze oku,
Ustąpiły jabłoniom, cofły się od chaty,
Podniosły w górę głowy, wydłużyły nosy.

Śliwy, czereśnie, wiśnie, stoją przy potoku.
Zazdroszczą mu, iż wesół, płynie wartko w światy.
Zaszumiało, powiał wiatr, otrząsa je z rosy.

ARESZTOWANIE PRZEMYTNIKA ANGIELSKIEGO W CZECHOSŁOWACJI. Czechosłowackie władze bezpieczeństwa aresztowały na granicy w Chebie obywatela angielskiego Harpmanna, urzędnika z Oxfordu, który usiłował przewieźć w reflektorach swego samochodu wielką ilość złota, brylantów i obcych walut, wartości kilkuset tysięcy koron. Harpman skazany został na karę 9 miesięcy więzienia, oraz grzywnę 2 milionów koron.

SEKRETARZ GENERALNY ONZ Trygve Lie oświadczył na konferencji prasowej, że z końcem sierpnia br. odwiedzi Warszawę, jako gość rządu polskiego.

Z ruchu organizacyjnego PSL

PSL w powiecie miechowskim pod eło działalność

W dniu 6 lipca odbyło się w Miechowie zebranie działaczy PSL z terenu powiatu miechowskiego. W zebraniu tym z ramienia Zarządu Wojewódzkiego wzięli udział kol. kol. **Kuś** i **Bemben**. Po wysłuchaniu referatu politycznego, który wygłosił kol. Bemben, zebrani jednomyślnie postanowili przystąpić do organizowania PSL na terenie powiatu miechowskiego i wybrali Tymczasowy Zarząd Powiatowy w składzie: prezes Karkowski Tomasz, wiceprezes Natkaniec Ignacy, sekretarz Zastawny Józef, skarbnik Łach Jan, członkowie Zarządu Gładysz Franciszek i Wnuk Franciszek. Wybrano również Komisję Weryfikacyjną, do której weszli T. Karkowski, J. Zastawny i Fr. Wnuk.

PSL pow. Łańcut

Ilość Kół w powiecie Łańcut stale wzrasta. Energiczny instruktor powiatowy kol. Dec Jan przyczynia się walnie do uaktywnienia chłopów i rozbudowy dołowych komórek P. S. L.

I tak: w gromadzie Żołynia w dniu 14 czerwca 1948 r. odbyło się zebranie organizacyjne Koła PSL. Zebranie odbyło się się pod przewodnictwem ob. Sońskiego Franciszka. Uczestniczyło na nim ponad 100 osób. w tym przedstawiciele PPR, SL i miejscowa MO. Referat polityczny na tematy polityczno-organizacyjne wygłosił kol. Dec Jan. Po przeprowadzonej dyskusji na członków Koła PSL zgłosiło się ponad 50 osób, oraz wybrano Zarząd, którego prezesem został kol. Soński Franciszek, a sekretarzem Tkacz Paweł. Pod koniec zebrania uchwalono jednomyślnie rezolucję, wyrażającą protest przeciw ustosunkowaniu się do granic Polski papieża Piusa XII wyrażonym w liście do biskupów niemieckich.

W dniu 18 czerwca br. odbyło się zebranie organizacyjne PSL w gromadzie Wola Zarzycka, któremu przewodniczył miejscowy sołtys. Uczestniczyło zebraniu ponad 200 osób w tym przedstawiciele SL, PPR, „Wici", i ORMO. Referat polityczny wygłosił Dec Jan mówiąc o roli PSL w Polsce Ludowej. Po przeprowadzonej dyskusji do miejscowego Koła PSL wpisało się 50 osób, którzy zdeklarowali chęć pełnego udziału w pracach odbudowującej się Polski. — Także i to zebranie powzięło rezolucję, protestującą przeciw proniemieckiej polityce Watykanu.

F. W.

Z pow. Rawa Mazowiecka

Dnia, 20 czerwca 1948 r. odbyła się konferencja gminna w **Chrustach** (gmina Rawa-Mazowiecka), przy udziale około 150 chłopów PSL-owców. Przewodniczył knoferencji członek Zarządu Gminnego PSL kol. Sawicki Józef. W konferencji brał udział członek władz powiatowych Stronnictwa kol. Lipiński Henryk, który wygłosił dwugodzinny referat polityczno-gospodarczy, po czym wywiązała się dyskusja, w której zabrali głos, kol. kol. Sawicki Józef, Ornafa Henryk, Lesiak Czesław, Grzyb Piotr i inni.

Postanowiono współpracować z innymi stronnictwami demokratycznmi i założyć koła PSL we wszystkich wsiach gminy Rawa-Mazowiecka.

Konferencje gminne postanowiono odbywać raz na miesiąc.

Po zebraniu z inicjatywy miejscowego Koła „Wici" odbyła się zabawa taneczna.

Henryk Lipiński

NOTA POLSKIEJ MISJI WOJSKOWEJ DO BRYTYJSKIEGO ZARZĄDU WOJSKOWEGO W NIEMCZECH

Szef polskiej misji wojskowej w Niemczech gen. Prawin przesłał w Niemczecho czech gen Prawin przesłał notę opublikowaną w dniu 1 b. miesięca do brytyjskiego zarządu wojskowego w Niemczech. Nota zawiera żądanie natychmiastowego zakazania działalności niemieckich organizacji rewizjonistycznych.

Rozmaitości

Fałszywe „trojaczki" ośmieszają gen. Franco

Przed pewnym czasem dyktator Hiszpanii, gen. Franco, postanowił udzielać pieniężnych premii każdej matce, która urodzi trojaczki. W związku z tym wykryto w Barcelonie poważne nadużycia, które spowodowały, iż „caudillo" stał się przedmiotem drwin całej Hiszpanii.

Okazało się mianowicie, że w Barcelonie powstała szajka, której celem było „produkowanie trojaczków". Czyniono to w sposób następujący:

W porozumieniu z kierownictwem trzech barcelońskich klinik położniczych, położonych w dzielnicy Sanz młodym matkom odbierano (na krótki przeciąg czasu zresztą) noworodki i oddawano je jednej z położnic. Następnie spisywano urzędowy protokół, iż dana osoba powiła troje dzieci naraz. Premią w kwocie 5.000 pesetów dzieliły się wszystkie zainteresowane osoby, m. in. dyrektorzy szpitali brali 10% tej sumy.

Policja wpadła na trop owych oszustw z chwilą, gdy z dnia na dzień zaczęły się mnożyć wypadki narodzin „trojaczów".

Charakterystyczne było zachowanie się samego Franca na wiadomość o tych oszukańczych trojaczkach. Wpadłszy we wściekłość nakazał on mianowicie natychmiast... „skonfiskować na rzecz państwa" i oddzielić je na zawsze od rodziców...

Największa zapora wodna w Europie Środkowej

Do niedawna jeszcze rzeka Svratka na Morawach płynęła cicho spokojną doliną; na skalistych romantycznych brzegach gnieździły się sokoły. Wiosną jednak rzeka potrafiła obalać drzewa, porywać płoty, bydło, płynęły nią olbrzymie lodowe zwały. Ludność okoliczna przezywała rzekę „diablicą".

Wkrótce jednak skończą się jej wiosenne harce i cichą romantyką letnią morawskiej Svratki — zainteresuje się współczesna technika. 135.000 ton cementu użytych zostanie na wybudowanie koło miejscowości Vir niedaleko Nowego Miasta na Morawach olbrzymiej zapory wodnej; pochłonie ona ponad 20 tysięcy metrów sześciennych drzewa, pół miliona m. sześć. żwiru. Wysokość zapory, powstrzymującej olbrzymie ciśnienie nagromadzonych mas wody, wynosić będzie 475 metrów od podstawy: długość 400 m. Grubość zapory u podstaw wyniesie 56 m. szczyt zaś posiadać będzie szerokość normalnej szosy, która tędy będzie przebiegała.

Powyżej zapory rozciągać się będzie 11-kilometrowe jezioro; poniżej drugie, mniejsze, stanowiące zapasowy zbiornik wodny, zbudowany z betonu. Poniżej zapory zbudowana zostanie hydrocentrala szczytowa, — która dostarczać będzie prądu elektrycznej sąsiednich elektrowni

Pożyteczna roślina

Istnieje wiele roślin o wszechstronnym zastosowaniu, ale rekord w tej dziedzinie ma niewątpliwie palma kokosowa. Należy ona do rodzaju roślin, których każdą nawet najdrobniejszą cząstkę można wykorzystać.

Twarde drzewo z pnia palmy stanowi doskonały materiał budulcowy, liście służą do krycia dachów, sporządzania koszyków, — chodników i mioteł. Z kółkiem orzecha palmy powstają powrozy, szczotki, wycieraczki, siodełka wyścielane itd.

Najużyteczniejszym jest sam orzech, zawierający w jądrze mleko kokosowe, koprę w postaci mięsiwa nasiona oraz olej kokosowy, z czego z kolei sporządza się najróżnorodniejsze produkty spożywcze i przemysłowe.

Trzeba zaznaczyć, że przeciętna palma, której pień dochodzi do wysokości 30 m, rodzi rocznie około 100 orzechów.

Co otrzymać możemy z wodorostów

W dniach blokady udało się do Leningradu dostarczyć kilka wagonów wodorostów „kapusty morskiej", która uratowała życie wielu tysięcy obrońców miasta. Z tych wodorostów przyrządzano zapiekanki, sosy, galarety i zupy.

Wodorosty okazały się nader bogatym źródłem witamin. Wydobywa się z nich jod, kwas alginowy (z którego otrzymuje się piękny jedwab).

Wodorosty służą jako źródło węglowodanu (agar-agar) i są bardzo pożyteczne w przemyśle cukierniczym i w laboratoriach bakteriologicznych.

W ZSRR czynny jest cały przemysł, który przetwarza wodorosty morskie i trawy.

SPECJALNA KOMISJA IZBY REPREZENTANTÓW USA powołana do zbadania sprawy spekulacji na amerykańskim rynku towarowym stwierdziła, że w latach 1946/47 w spekulacjach towarami brało udział 823 urzędników rządowych, zaś ogólna suma przeprowadzonych przez nich operacji przekracza 210 milionów dolarów. Jednym z głównych spekulantów był wysoki oficer armii amerykańskiej.

Do wszystkich Czytelników i Kół P. S. L.

Na drugie półrocze 1948 roku wielu Czytelników jeszcze nie odnowiło prenumeraty.

Do poprzedniego numeru „PIASTA" dołączyliśmy dla wszystkich naszych Czytelników czeki PKO, którymi prosimy przesłać należytość za prenumeratę na drugie półrocze lub trzeci kwartał b. r.

Kto prenumeratę ma już opłaconą, niech czeku nie niszczy (kosztuje 2 zł.), ale poda sąsiadowi z zachętą zaprenumerowania naszego pisma.

Nasze pismo będzie wtenczas dobrze spełniać swą rolę, gdy każdy ludowiec będzie do niego pisał korespondencje, punktualnie opłacał prenumeratę i jednał nowych czytelników.

Wzywamy więc wszystkich członków Stronnictwa do wypełnienia swego obowiązku.

Pamiętajmy o Ch. T. P. D.

KOLPORTERÓW PRASY P. S. L.

„CHŁOPI I PAŃSTWO"
„GAZETA LUDOWA"
„P I A S T"
„POLSKA LUDOWA"

ZA STAŁĄ MIESIĘCZNĄ PŁACĘ I PROWIZJĘ POSZUKUJEMY

Zgłoszenia pisemne do Administracji „Piasta"

CENNIK OGŁOSZEŃ:

Zwykłe ogłoszenia na str. 6-szpalt. za 1 wiersz mm . . . 20.— zł.
W tekście na str. 4-szpalt. za 1 wiersz mm. . . . . . . 50.— „
Drobne ogłoszenia słowo 15 zł. najmniej . . . . . . 150.— „
Tłuste za słowo 100% drożej.
Układ tabelaryczny, cyfrowy, kolorowy i zastrzeżone 50% drożej.
Ceny ogłoszeń prenumeraty zagranicą 100% drożej.
Prenumerata z przesyłką pocztową kwartalnie . . . . 100.— zł.

Ogłoszenia tylko za gotówkę. Za terminowy druk Administracja nie odpowiada. Ceny powyższe obowiązują od dnia ogłoszenia. Do ogłoszeń długoterminowych Biurom ogłoszeń rabat stosownie od umowy. Za niewyraźny druk, spowodowany warunkami technicznymi Administracja nie odpowiada i nie bierze na siebie obowiązku bezpłatnego powtórnego zamieszczenia inseratu.

Wychodzi raz w tygodniu.

Wydawca Ludowe Tow. Wydaw. „Piast". Kraków Basztowa 17, I p.

Drukarnia Nr. 3 „Wiedza", Kraków, Orzeszkowej 7
Nr zam. 308. 8. VII. 1948. — M—45082.